

**Vilje
gir vekst**

Handlingsprogram næring 2015

Vedtatt i fylkestinget 21. oktober 2014

**ROGALAND
FYLKESKOMMUNE**

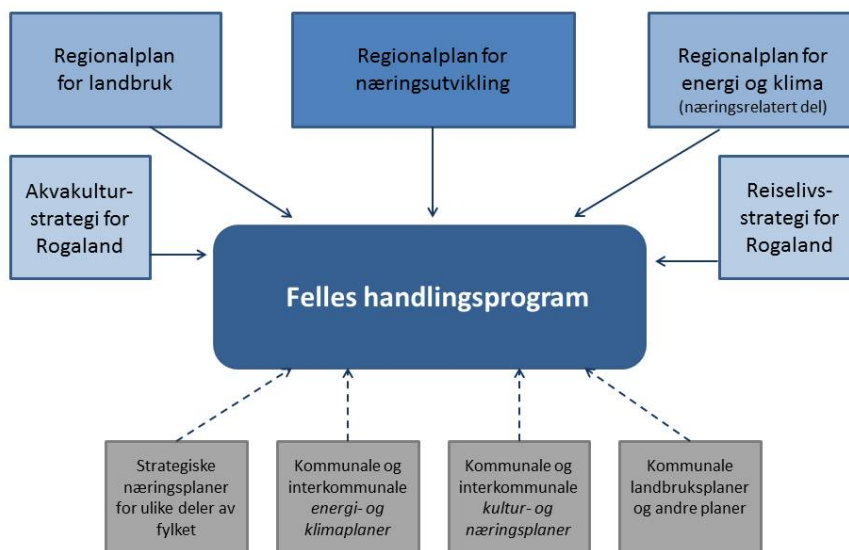
Innhold:

Innledning	side 2
Del 1: Løpende aktiviteter	side 3
Del 2: Pågående prosjekter	side 4
Del 3: Nye prosjekter	side 4
3.1 Økt matproduksjon	side 5
3.2 Et bærekraftig helårs reiseliv	side 5
3.3 Miljøvennlig energi og energieffektivisering	side 6
3.4 Samarbeid om innovasjon og kompetanse	side 6

Innledning:

De overordnede styringsdokumentene for handlingsprogrammet er Regionalplan for næringsutvikling, Regionalplan for landbruk, Regionalplan for energi og klima (delen som gjelder næringsutvikling), Reiselivsstrategi for Rogaland og Akvakulturstrategi for Rogaland.

Handlingsprogram næring 2015 (HP Næring 2015) er førende for bruken av virkemidlene og de næringsrettede utviklingsmidlene til Rogaland fylkeskommune, Innovasjon Norge Rogaland, Fylkesmannen i Rogaland, kommunene og andre aktører. Prosjekter og aktiviteter som får tildelt midler over HP Næring 2015, må derfor kunne forankres i handlingsprogrammet.

Figur 1: HP Næring 2015, planer og strategier

Vi understreker at handlingsprogrammet er rettet mot områder fylkeskommunen og andre offentlige virkemiddelaktører kan påvirke, og der tiltak fra det offentlige vil ha utløsende effekt. Derfor er for eksempel olje- og gassnæringen ikke vektlagt i handlingsprogrammet, selv om dette er en svært viktig næring i Rogaland. De statlige føringene i de årlige tildelingsbrevene til fylkeskommunen påvirker også virkemiddelbruken knyttet til handlingsprogrammet.

I alle tre regionalplanene, reiselivsstrategien og akvakulturstrategien fokuseres det på rekruttering og kompetanse. Tilgang på tilstrekkelig og relevant kompetanse i alle deler av fylket er en viktig forutsetning for en god samfunnsutvikling. Dermed er det viktig å utvikle kurs og utdanningstilbud som samsvarer med de behov næringslivet og offentlig sektor har.

Den overordnede målsettingen til HP Næring 2015 er «Økt verdiskaping i Rogaland». Dette skal vi oppnå gjennom å styre bruken av de tilgjengelige midlene til næringsutvikling på best mulig måte.

For å få dette til har HP Næring 2015 gjennomgått en spissing og forenkling sammenlignet med de tidligere handlingsprogrammene, og det har blitt foretatt en tredeling:

- Del 1: Løpende aktiviteter
- Del 2: Pågående prosjekter
- Del 3: Nye prosjekter

Prosjekt og tiltak som skal finansieres, vil bli vurdert i lys av prioriteringene og føringene i handlingsprogrammet. De fem driverne **innovasjon og innovasjonsstruktur, rekruttering og kompetanse, internasjonalisering, naturressurser og infrastruktur** som er hentet fra Regionalplan for næringsutvikling, er gjennomgående. Disse vil bli tillagt vekt når nye søknader vurderes og prosjektmidler tildeles.

Figur 2: HP Nærings 2015 - struktur

Del1: Løpende aktiviteter

En del av midlene til næringsrettet utvikling er øremerket løpende aktiviteter. Disse aktivitetene har ofte et element av langvarig støtte i seg. Aktivitetene er som regel ikke tidsavgrenset, og det knytter seg ofte også langsiktige avtaler og forpliktelser til disse aktivitetene.

Aktiviteter som har prioritet under dette punktet i 2015, er som følger:

- Stavangerregionens Europakontor
- Konjunkturbarometeret
- De fire næringshagene som er tatt opp i SIVAs næringshageprogram
- Lysefjorden Utvikling AS
- Fjord Norge AS
- Delice-nettverket
- Skape.no

Del 2: Pågående prosjekter

Pågående prosjekter/videreføringer skal prioriteres foran nye prosjekter, forutsatt at prosjekteier rapporterer om framdrift, økonomi og oppnådde/forventete resultater. Når det gjelder utviklingsprosjektenes varighet, er hovedregelen at det kan gis støtte i inntil tre år. Av og til gis det støtte til prosjekter av lengre varighet. Dette er blant annet prosjekter som er knyttet opp mot nasjonale program hos Innovasjon Norge (GCE-, NCE- og Arena-prosjekter¹) og Norges forskningsråd (VRI²).

Pågående prosjekter som har prioritet under dette punktet i 2015, er som følger:

- VRI Rogaland – samhandlingsprosjekt
- VRI Innovasjonsforskningsprosjekt
- NCE Culinology
- NCE Tourism
- Magma Geopark
- Inkubatortilbudet Rogaland – Ipark
- Storfekjøttetsatsingen i Rogaland
- Nye arter i oppdrett/VestMarin
- Felles fylkeskommunalt oppfølgingsprogram for kystskogbruket

I tillegg vil to- og treårige videreføringsprosjekter som ble igangsatt i 2013 og 2014 under de da gjeldende handlingsplaner, ha prioritet i 2015 forutsatt at de rapporterer og viser framdrift. Det gjelder blant annet prosjekter som finansieres av midler til rekruttering, likestilling og kompetanseheving i landbruket.

Del 3. Nye prosjekter

I HP Næring 2015 er det fire tematiske satsinger med underliggende innsatsområder som vil ha prioritet når vi skal lyse ut og tildele midler til nye prosjekter og tiltak. Disse fire satsingene er:

- 3.1 Økt matproduksjon
- 3.2 Et bærekraftig helårs reiseliv
- 3.3 Miljøvennlig energi og energieffektivisering
- 3.4 Samarbeid om innovasjon og kompetanse

Disse fire satsingene er spissede satsinger som har blitt utledet av driverne **innovasjon og innovasjonsstruktur, rekruttering og kompetanse, internasjonalisering, naturressurser** i Regionalplan for næringsutvikling. Driverne i regionalplanen er førende for aktivitetene og prosjektene som får tildelt midler gjennom HP Næring 2015.

¹ GCE er forkortelsen for Global Centres of Expertise og NCE er forkortelsen for Norwegian Centres of Expertise. Sammen med ARENA-programmet er GCE- og NCE-programmene klyngeutviklingsprogram som er styrt av Innovasjon Norge.

² Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI) er Forskningsrådets særlige satsing på innovasjon gjennom samhandling. VRI-programmet startet opp i 2007 og er ferdig i 2016.

3.1 Økt matproduksjon

Rogaland er et viktig fylke når det gjelder produksjon av mat. Vi har om lag 1 million dekar jordbruksareal, noe som utgjør 10 prosent av jordbruksarealet i landet. Husdyrholdet er omfattende med 20 prosent av de grøvfôrbaserte dyreslagene og nærmere 30 prosent av de kraftfôrbaserte dyreslagene i landet. Rogaland er ledende på veksthusproduksjon og står for omtrent 85 % av landets tomatproduksjon. I matmangfoldet inngår tradisjonelt landbruk, økologisk landbruk og lokale matspesialiteter.

I Regionalplan for landbruk (FT-sak 47/11) er det en klar målsetting å opprettholde og styrke matproduksjonen i fylket innenfor husdyrproduksjonen og produksjon av grønnsaker, frukt og bær.

Rogaland har alltid vært et viktig sentrum for utvikling av norsk havbruksindustri, spesielt representert gjennom store næringsaktører. I Regionalplan for næringsutvikling (FT-sak 46/11) er det en målsetting at «Rogaland skal være et foregangsfylke når det gjelder bærekraftig produksjon og miljøvennlig teknologi». En prioritert satsing i planen er økt gjenvinning og økt bruk av restråstoff.

Rogaland har satsset på utvikling av nye marine oppdrettsarter. I dag har et av foregangsselskapene innen produksjon av oppdrettet kveite etablert lønnsom produksjon. I tillegg foregår det viktig utvikling innen oppdrett av kråkeboller, rognkjeks, kamskjell, østers, hummer og makroalger (tare). I Akvakulturstrategi for Rogaland (FT-sak 47/13) er et av satsingsområdene å utvikle nye marine oppdrettsarter.

Med utgangspunkt i gjeldende planer og målsettinger vil vi i 2015 prioritere prosjekter og tiltak som:

- 3.1.1 bidrar til økt produksjon av grønnsaker, frukt og bær
- 3.1.2 bidrar til økt produksjon av storfe og sau
- 3.1.3 bidrar til økt bruk av beiter
- 3.1.4 bidrar til flere nye arter i oppdrett
- 3.1.5 bidrar til økt bruk av restråstoff

3.2 Et bærekraftig helårs reiseliv

Reiselivsstrategi for Rogaland (FT-sak 55/13) har som målsetting å skape et bærekraftig helårs reiseliv som tar hensyn til naturens tåleevne, lokalsamfunnenes ressurser og behov og lønnsomhet i bedriftene.

Med utgangspunkt i Regionalplan for næringsutvikling og Reiselivsstrategi for Rogaland vil vi i 2015 prioritere prosjekter og tiltak som:

- 3.2.1 bidrar til utvikling av bærekraftige opplevelser og aktiviteter i tilknytning til Avaldsnes, Lysefjorden, Magma Geopark og de to nasjonale turistveiene.

3.3 Miljøvennlig energi og energieffektivisering

Regionalplan for energi og klima (FT-sak 4/10) legger opp til en betydelig økt satsing på fornybar energiproduksjon i vårt fylke fra vind og vann, men også vesentlig økt bruk av tilgjengelige varmeressurser fra biomasse og avfall.

En målsetting i planen er at det i fylket skal produseres 4 TWH innen 2020. Innen 2020 er det også et mål at energiforbruket skal reduseres med 20 prosent. Det blir videre fremhevet i Regionalplan for næringsutvikling at Rogaland skal være et foregangsfylke når det gjelder bærekraftig produksjon og miljøvennlig teknologi.

Som en del av oppfølgingen av regionalplan for energi og klima deltar Rogaland fylkeskommune i EU-prosjektet ENSEA (European North Sea Energy Alliance). I prosjektet identifiseres områder for samarbeid mellom forskningsdrevne energiklynger rundt Nordsjøen for å utnytte muligheter i Horizon 2020 og andre relevante programmer.

Med utgangspunkt i gjeldende planer og målsettinger vil vi i 2015 prioritere prosjekter og tiltak som:

- 3.3.1 bidrar til økt produksjon og bruk av biogass og trebasert bioenergi
- 3.3.2 bidrar til teknologiutvikling på området energieffektivisering
- 3.3.3 bidrar til utvikling av vindkraft, til lands og til vanns
- 3.3.4 bidrar til at ny, miljøvennlig og energieffektiv teknologi blir tatt i bruk i transportnæringen, til lands og til vanns
- 3.3.5 bidrar til oppfølging og gjennomføring av aktiviteter i ENSEA-prosjektet

3.4 Samarbeid om innovasjon og kompetanse

Vi tar i bruk ny teknologi i et økende tempo, og det utvikles stadig nye arbeidsprosesser og forretningsmodeller. Disse ulike formene for innovasjon er viktige for at samfunnsutviklingen skal gå videre. Det er en utfordring å koordinere virkemiddelapparatet og virkemidlene slik at disse er tilpasset nye næringer. Selv om olje- og gassnæringen ikke er vektlagt i HP Næring 2015, er det viktig at gode ideer og ressurser kobles på tvers av bransjer og geografi. Det er et mål å få opp gode teknologioverføringsprosjekter fra olje- og gassnæringen til andre næringer.

I Regionalplan for næringsutvikling understrekes det at næringslivet i Rogaland skal kjennetegnes av en høy grad av kreativitet, innovasjon og nyskaping. Dette målet skal nås blant annet gjennom økt samarbeid mellom næringsliv, FoU-miljø og kapital. Med dette som utgangspunkt vil vi i 2015 prioritere prosjekter og tiltak som:

- 3.4.1 bidrar til at regionen bygger opp tverrsektoriell kompetanse innenfor sikkerhet og simulering
- 3.4.2 bidrar til utvikling av ny miljøteknologi
- 3.4.3 bidrar til å utvikle satsingen på «institusjonsmat og storkjøkken»
- 3.4.4 bidrar til kompetanseutvikling tilpasset næringslivets behov
- 3.4.5 bidrar til aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale program og prosjekt, som for eksempel Arena, NCE, GCE, Horizon 2020 og Interreg

Vilje
gir vekst

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Postboks 130, 4001 Stavanger | Besøksadr. Arkitekt Eckhoffs gate 1, 4010 Stavanger | rogfk.no